

BOG

MØRKETS VENSTRE HÅND (/BOEGER/MOERKETS-VENSTRE-HAAND- ROMAN)

Af Ursula K. Le Guin (/forfattere/ursula-k-le-guin) (2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

[BASIS%3A135568074&FRAGMENT=CONTENT](#))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/moerkets-venstre-haand-roman) for at anmelde

Le Guins nyoversatte sci-fi klassiker er med sit fokus på køn og samfund mere relevant end nogensinde.

TAGS:

AMBITIONER (/TAXONOMY/TERM/327) ANDERLEDES (/TAXONOMY/TERM/399) BEGÆR (/TAXONOMY/TERM/896) DIPLOMATI (/TAXONOMY/TERM/2275)
INTERKØNNEDE (/TAXONOMY/TERM/25400) KØN (/TAXONOMY/TERM/14619) KØNSIDENTITET (/TAXONOMY/TERM/6116)
KØNSROLLER (/TAXONOMY/TERM/6119) LOYALITET (/TAXONOMY/TERM/23056) LYS (/TAXONOMY/TERM/6650) MAGT (/TAXONOMY/TERM/6771)
MØRKE (/TAXONOMY/TERM/16532) NATIONALISME (/TAXONOMY/TERM/7591) RELIGION (/TAXONOMY/TERM/8817) SAMHØRIGHED (/TAXONOMY/TERM/31221)
SANDHED (/TAXONOMY/TERM/9209) SEX (/TAXONOMY/TERM/9381) SPIRITUALITET (/TAXONOMY/TERM/9877) UNDERTRYKKELSE (/TAXONOMY/TERM/10987)

ANMELDELSE

20 apr.23

(/users/rune-
christiansen)

Af Rune Christiansen (/users/rune-christiansen)

Le Guins nyoversatte sci-fi klassiker er med sit fokus på køn og samfund mere relevant end nogensinde.

For Ursula Le Guin var science fiction-genren ikke blot et spørgsmål om at skue frem i tiden. Hun brød sig ikke synderligt om det, hun kaldte dens ekstrapolerende tilgang, hvor genrens forfattere tog et problem i nutiden, og så – på orakelagtig maner – lavede et fremtidsvarsel, om hvor grelt tingene ville ende, hvis vi ikke passede på.

Tværtimod ønskede hun at bruge genrens formgreb til at studere menneskeheden. Hvad der berørte den her og nu. Ikke mindst den menneskelige sjæl og kultur – med alle dens fejl og mangler. Så hun anvendte genren som et rum for tankeeksperimenter. Et "Hvad nu hvis..."-rum, hvor man satte en genremæssig løftestang under vores nuværende virkelighed og med ord belyste, hvad end der gemte sig i mørket.

For eksempel: Hvad nu hvis, der fandtes en planet af kønsneutrale individer? Eller hvad nu hvis vi trak kønsforskellene ud af samfundsligningen, så mand-kvinde-forholdet ikke længere spillede en rolle? Hvordan ville verden og civilisationen så se ud? 'Mørkets venstre hånd' er Le Guins bud på et sådan "Hvad nu hvis..."-scenarie.

Igennem (hankønnet) Genly Ai, en udsendt fra den interplanetariske union Eukemenet, møder vi vinterplaneten Gethen og dens kønsløse befolkning. Teknisk set er de ikke helt kønsløse. De er menneskelige af udseende, og som udgangspunkt er alle mænd. Men i perioder udvikler nogle mænd sig til kvinder for, at racen kan parre og reproducere sig. Men derudover tynges samfundet ikke af de klassiske, kønsstereotype normer, som kendetegner Jordens befolkning (og ikke mindst kønsrollerne i 1969, hvor 'Mørkets venstre hånd' udkom første gang).

Genly Ais mål er at klargøre Gethens enkeltstående kongedømme til at blive inddraget i Eukemenet, men mødet med den nonbinære befolkning udfordrer hans livssyn og forståelse af menneskeheden. Denne manglende forståelse truer hans mission og liv, men efterhånden som det dramatiske ophold på Gethen udvikler sig, gør Genly Ai det også. Og med den øgede forståelse kommer øget erkendelse.

Genly Ai er os. Ikke bare læseren, men Jordens befolkning. Det er muligt, han forholder sig neutralt og observerende til Gethens befolkning. Men genialiteten i Le Guins roman er at fremhæve, hvor præget vi er til at se verden igennem mand/kvinde-briller. Det er muligt, vi forholder os neutrale og åbne. Men det simple faktum, at vi er et multikønnet samfund, udfordrer den måde, vi er i stand til at opfatte verden.

Genly Ai lærer først at forstå Gethens befolkning, da han lærer at forstå sig selv. At han *læser* den nonbinære race forkert. At han *læser* den ud fra sin indgroede opfattelse af mand-kvinde-relationen. Og det er først, da han lærer at se verden igennem en getheners øjne, at han begynder at forstå (og *læse*) verden på en ny måde.

I romanen mærker man Le Guins fascination af mennesket ud fra en antropologisk betragtning. Hun bruger racen på Gethen til at spejle vores eget forhold til køn, men også vores eget forhold til det at være menneske – og se mennesker. Det gør Siri Ranva Hjelm Jacobsens nyoversættelse af 'Mørkets venstre hånd' til et relevant, skønlitterært indspark i den moderne kønsdebat. For kun ved at gøre op med vores individuelle syn på det at være et køn bliver vi i stand til at se verden på en ny måde.

BOGDETALJER

